

משטרת ישראל
מטה מחוז ירושלים
לשכת הייעוץ המשפטי
רח' חשין 1, ירושלים
טלפון: 02-5391208/368
פקס: 02-5898921
כ"ז בניסן, התשע"ה
16 אפריל 2015
סימוכין: 76632715

איתי מק, עו"ד
21-04-2015
כתב קבל

עו"ד איתי מק
מרכז כלל, משרד 745
רח' יפו 97, ירושלים
בפקס' - 02-5877744

נ.נ.

הנדון: צעדת ריקוד הדגלים

בסימוכין ל: פניית עו"ד איתי מק מיום 30.3.15

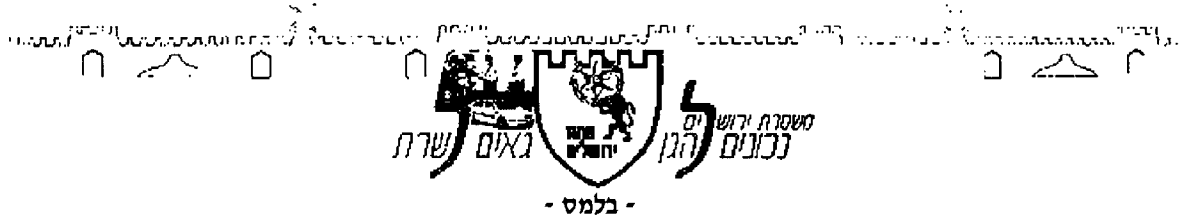
1. אתכבד להשיב לפנייתך שבסימוכין, בה הנך דורש, בשם מרשיך, כי משטרת ישראל לא תאשר את מעבר צעדת "ריקוד הדגלים" (להלן: "האירוע" / "הצעדה") לכיוון רחבת הכותל המערבי, במסלול העובר דרך שער שכם בואכה רחוב הגיא בירושלים.
2. שני נימוקים מרכזיים בפניך: האחד, הפגיעה בשגרת החיים ובחופש התנועה של תושבי הרובע המוסלמי; והשני, גילויי אלימות מצד המפגינים במהלך האירוע, בדגש על אלימות מילולית הכוללת התבטאויות גועניות ומסיתות.
3. טרם התייחסות לטענות גופן, לא אוכל שלא להתייחס בקצרה, להיסטוריה המשפטית והמשטרתית של האירוע.
4. מאפייניו של האירוע הספציפי כאירוע בעל אופי ציבורי-פוליטי החוסה תחת כנפיו של חופש הביטוי, הוכרעו זה מכבר בבג"ץ:

י"דומה שאין בינינו מחלוקת שהמדובר באירוע בעל אופי ציבורי-פוליטי, גם אם מעורבים בו רכיבים אחרים... בבקשה מתוקנת מיום כי אייר תשס"ח נאמר כי מטרת האירוע "לבטא את איחוד ירושלים תחת דגל ישראל נוכח חולשת הממשלה וההידרדרות במעמדה של ירושלים השלמה כבירת ישראל, וחיזוק הישוב היהודי בין החומות" ... (2) נוכח אלה, המדובר באירוע שביסודו הוא בעל אופי ציבורי-פוליטי, גם אם נכללים בו סממני שירה וריקוד. (3) לדעתנו ככל שהמדובר באירוע מעין זה, הוא חוסה תחת כנפיו של חופש הביטוי כאמור בפסק הדין בענין מטה הרוב".

בג"ץ 4846/08 - עמותת עם כלביא נ"י אהרון פרנקו - מפקד מחוז ירושלים ואח. תק-על 2008(2), 2871, עמ' 2872.

5. חשיבותה של הזכות לחופש ביטוי במשטרנו הדמוקרטי ידועה, ומסופקני האם מרשיך יחלקו על כך. בעניין זה ר' לדוג:

יאכן, חופש הביטוי הוא זכות עילאית העומדת לאדם בחברה דמוקרטית כדי ליתן חרות לרוח האנוש, כדי להיאבק בעריצות ובסתימת פיות, כדי לאפשר שיח ציבורי בשוק הדעות, כדי לסייע לחרות לגבור על הרודנות ועל הטוטליטריזם. זו נשמת אפה

- בלמס -

של הדמוקרטיה, בכך אין ספק. כפי שנפסק לא אחת, "חופש הביטוי הוא גם החופש לבטא דעות מסוכנות, מרגיזות וסוטות, אשר הציבור סולד מהן ושונא אותן" (השופט - כתארו אז - ברק, בג"צ 399/85 כהנא נ' הועד המנהל של רשות השידור, פ"ד מא(3) 255, 279); ראו גם בג"צ 6226/01 אינדור נ' ראש עיריית ירושלים (טרם פורסם). חופש הביטוי כשלעצמו רחב ביותר ("כמעט מוחלט", ודברי השופט טירקל בע"פ 2831/95 אלבה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(5) 221, 231)...ההגנה הרחבה ביותר ניתנת לחופש הביטוי הפוליטי: "על ביטויים פוליטיים חלים במידה הרחבה ביותר כל הראציונאליים לחופש הביטוי..."

רע"פ 10462/03 - הלינור הראר נ' מדינת ישראל. תק-על 2005(2), 4099 עמ' 4109.

6. דומה, כי האירוע שבנדון ממחיש את מורכבות מלאכת האיוון, המוטלת לפתחה של משטרת ישראל, הנדרשת לבצעה במקצועיות, ללא משוא פנים "במקום צר אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל" (במדבר כב, כו).

7. באופן מסורתי, עובר לאירוע, מגיעות למשטרת ישראל פניות מהאי גיסא ומאיך גיסא. הללו מוחים כנגד האיסור, שמטילה משטרת ישראל על כניסת הצועדים דרך שאר שערי מזרח העיר (בדגש על שער הפרחים ושער האריות) ומאפשרת כניסתם רק דרך שער שכם; והללו מוחים כנגד האישור שנותנת משטרת ישראל למעבר הצועדים דרך שער שכם, תוך פגיעה בזכויותיהם של תושבי המקום.

8. טענות העותרים בבג"ץ 4846/08 לעיל, כללו גם דרישה לשינוי מסלול הצעדה שאושר על ידי משטרת ישראל, אשר אסר על כניסת הצועדים דרך שער האריות ושער הפרחים והתיר כניסתם רק דרך שער שכם. בעניין זה נדחתה העתירה ונקבע כי:

"בידיון בפנינו הודיע בא כוח העותרת, כי אינה עומדת על העתירה בנושא שער הפרחים. נציין כבר כאן, כי לאחר שבחנו את נושא המסלול באנו לכלל מסקנה שאין מקום להתערב בשיקולי המשיבים בעניין זה, ולגביו נדחת העתירה".

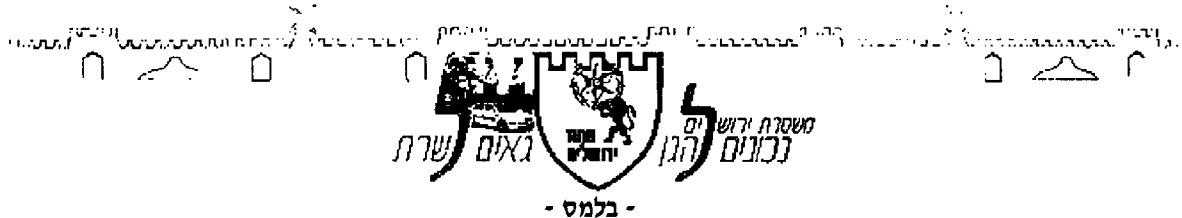
בג"ץ עם כלביא (לעיל), עמ' 2 (סעיף ו)

9. משעמדנו על מאפייני האירוע כאירוע חופש ביטוי פוליטי (ככל שמדובר בתהלוכה), ועל מסלול האירוע, אשר נתקף מידי שנה ואף עמד במבחן בג"ץ, אעבור להתייחס לטענות, העוסקות בצד השני של מאזני האיוון, ההגבלה על חופש התנועה של תושבי המקום והאלימות המילולית, אשר נטען כי נלוות לצעדה.

אקדים ואומר, כי בניגוד לאמור, אין מדובר ב"סגר", "מצור", "ניקיון", "דילול" או בתיאור אחר משלל התיאורים המופיעים בפנייה שבסימוכין. אחת מאבני היסוד בהיערכות המשטרתית הנה וידוא כי כל תושב יוכל להגיע לביתו. ייתכן וחלק מהתושבים יידרשו, במהלך פרק הזמן הקצר של מעבר הצעדה ברחוב הגיא, להאריך קמעא את דרכם לביתם, אולם לכל תושב תהיה דרך להגיע ולצאת מביתו.

10. אשוב ואזכיר, כי אחת הסיבות להתנגדותה של משטרת ישראל להרחבת כניסת מסלול הצעדה גם לשערים נוספים במזרח העיר, היא בכדי למזער ככל שניתן את הפגיעה בחופש התנועה ובזכויות של תושבי המקום כחלק מאותו איוון שפורט לעיל.

11. ניתוק האירוע הנוכחי ממכלול האירועים המתקיימים בגזרת העיר העתיקה, עלול ליצור תמונה שגויה בכל הנוגע להערכות המשטרתית ולהגבלות על חופש התנועה המוטלות על ידה.

- בלמס -

12. העיר העתיקה מאופיינת במגורים משותפים של אוכלוסיות מגוונות, כך לדוגמה, באזור הסמוך לשער השכם, בצמוד למסלול הצעדה מתגוררים הן תושבים יהודים והן תושבים מוסלמים. על כך נוסף, כי כידוע, אגן העיר העתיקה מורכב מסמטאות צרות וצפופות, המאוכלסות במבני מגורים, שווקים, דוכני רוכלות ועוד. למאפיינים אלו יש להוסיף את מרכזיותו של אגן העיר העתיקה לבני שלש הדתות המונותאיסטיות ולבני העמים, המשמש במה לאירועי מחאה וחופש ביטוי לצד אירועים וטקסים דתיים, אירועי תרבות, אירועים תיירותיים ועוד.

13. מאפיינים אלו מחייבים את משטרת ישראל, המפקדת על פי דין על קיום הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש (ר' ס' 3 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971), להסדיר ולהגביל לא אחת את התנועה בצירי העיר העתיקה ובכלל זה בציר בו עסקינן. ההגבלות והסדרי התנועה מוטלים באופן מידתי ומקצועי, תוך עריכת כלל האיזונים הנדרשים.

כך לדוגמא, במהלך ימי השישי של חודש הרמדאן, מונעת משטרת ישראל, לפרקים, כניסה של יהודים דרך שער שכם לרחוב הגיא, הגם שבינם מצוי בסמוך. דוגמאות נוספות באגן העיר העתיקה ישנן למכביר, בין היתר ניתן למנות את החגים והמועדים המוסלמיים, תהלוכות חתן, מסעות צלב, שבת האור וכן תהלוכות של "סבב הר המור".

14. התכנית המבצעית של משטרת ישראל, כוללת מתן מענה מיטבי לחופש התנועה של תושבי המקום, בצד מתן אפשרות לקיום הצעדה, תוך שמירה על הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש.

15. משטרת ישראל רואה בחומרה רבה כל גילוי של אלימות או הסתה ובכלל זה אלימות מילולית. במסגרת פגישות התיאום עם מארגני הצעדה מדגישה משטרת ישראל את החומרה בה היא רואה את האירועים הללו, מתריעה מפני המשמעויות שלהם ודורשת מהמארגנים מצדם לפעול למניעת תופעות מן הסוג הזה.

16. מלבד פגישות התיאום השגרתיות עם המארגנים, מתבצעות בשנים האחרונות פעולות נוספות מטעם משטרת ישראל, אשר מטרתן מניעה ושיפור ההתמודדות עם אירועים מן הסוג הזה, אשר הביאו בשנים האחרונות לירידה במספר האירועים ובחומרתם.

17. בצד הדרישות מהמארגנים, משטרת ישראל אינה מתנעת מחובתה לבצע אכיפה פלילית כלפי אותם עבריינים.

18. בתאריך 15.4.15 התקיימה פגישת תיאום עם מארגני הצעדה לקראת קיומה ביום ירושלים השנה. בעקבות הפגישה שבסימוכין שבה והודגשה בפני המארגנים החומרה בה מתייחסת משטרת ישראל לאירועי אלימות מכל סוג שהוא ונדונו הפעולות שיבוצעו מטעם המארגנים בכדי לפעול למניעתם. בצד זאת, כאמור, תבצע משטרת ישראל אכיפה פלילית בנושא.

19. לאור האמור, אנו נאלצים לדחות דרישתך למניעת מעבר הצעדה דרך שער שכם ורחוב הגיא בירושלים.

בברכה,

עו"ד מיכאל פרנקנבורג, רפ"ק
היועץ המשפטי מחוז ירושלים